

Δημιουργικότητα

Η ικανότητα να παράγεις κάτι νέο μέσω δεξιοτήτων που εμπλέκουν τη φαντασία, είτε πρόκειται για κάποια νέα λύση σε ένα πρόβλημα, για μια νέα μέθοδο ή συσκευή, είτε για ένα νέο αντικείμενο ή μορφή τέχνης.²⁷

Πνευματική ιδιοκτησία

... Προστατεύει δημοσιευμένα ή αδημοσίευτα πρωτότυπα έργα (για όλη τη διάρκεια της ζωής του δημιουργού και για 50 χρόνια επιπλέον) από μη εξουσιοδοτημένη αντιγραφή χωρίς τη δέουσα αναφορά στον δημιουργό και αποζημίωση. Η πνευματική ιδιοκτησία καλύπτει όχι μόνο τα βιβλία, αλλά και διαφημίσεις, άρθρα, γραφικά σχέδια, ετικέτες, επιστολές (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου), στίχους, χάρτες, μουσικές συνθέσεις, σχέδια προϊόντων, κλπ.²⁸

► Μπορείς να ορίσεις την παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων; (βλέπε κεφάλαιο 1, σελίδα 10)

► **Καταπάτηση/Παραβίαση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.** Δεν είναι πάντα εύκολο να καταλάβουμε πότε κάτι προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα και πώς στοιχεία προστατευόμενα από πνευματικά δικαιώματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν με νόμιμο τρόπο. Δοκίμασε τις γνώσεις σου σχετικά με τα ακόλουθα - αποτελούν τα παρακάτω παραβιάσεις των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;²⁹

- ΝΑΙ ΟΧΙ 1. Η αναπαραγωγή ή μεταφόρτωση τραγουδιών από διαδικτυακές υπηρεσίες που έχεις συνάψει συμφωνίες με τους ιδιοκτήτες πνευματικών δικαιωμάτων (π.χ. η υπηρεσία spotify).
- ΝΑΙ ΟΧΙ 2. Το ανέβασμα μιας εικόνας που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα (με ή χωρίς αναφορά του δημιουργού).
- ΝΑΙ ΟΧΙ 3. Το κατέβασμα από το iTunes.
- ΝΑΙ ΟΧΙ 4. Το ανέβασμα βίντεο από μια συναυλία ενώ αναγράφεται στο εισιτήριο ότι η βιντεοσκόπηση απαγορεύεται.
- ΝΑΙ ΟΧΙ 5. Η δημοσίευση αποσπάσματος από ανάρτηση ιστολογίου (blog) άλλου ατόμου στο δικό σου ιστολόγιο, συμπεριλαμβάνοντας ένα σύνδεσμο (link) που παραπέμπει στο blog του, χωρίς, ωστόσο, να έχει ζητηθεί η άδειά του.
- ΝΑΙ ΟΧΙ 6. Η παρακολούθηση βίντεο που κάποιος άλλος έχει καταγράψει σε μια συναυλία για την οποία διευκρινίζεται ότι η βιντεοσκόπηση δεν επιτρέπεται.
- ΝΑΙ ΟΧΙ 7. Το ανέβασμα μιας φωτογραφίας που τράβηξες σε συναυλία όταν διευκρινίζεται ρητά στο εισιτήριο ότι δεν επιτρέπεται η βιντεοσκόπηση.
- ΝΑΙ ΟΧΙ 8. Το να ανεβάσεις στίχους από δημοφιλή τραγούδια / παρτιτούρες κιθάρας σε μια προσωπική ιστοσελίδα ή κοινωνικό δίκτυο.
- ΝΑΙ ΟΧΙ 9. Το ανέβασμα φωτογραφιών διασημοτήτων σε δημόσιο χώρο που έχουν ληφθεί από εσένα.
- ΝΑΙ ΟΧΙ 10. Η αναδημοσίευση ολόκληρου άρθρου, με αναφορά στο /στη συγγραφέα και συμπεριλαμβάνοντας το σύνδεσμό του/της (δίχως άδεια).

Πήγαινε στο www.webwewant.eu για να μάθεις τις απαντήσεις.

²⁷ <http://www.britannica.com/search?query=creativity>, προσπελάστηκε στις 4/01/2013.

²⁸ Business Dictionary (2012), 'Copyright' (online), <http://www.businessdictionary.com/definition/copyright.html#ixzz2ElwNtw73>, προσπελάστηκε στις 8/11/2012.

²⁹ Nominet (2012), Are you an accidental outlaw? (online), <http://accidentalloutlaw.knowthenet.org.uk/question1>.

Άδειες Creative Commons

Ένας τύπος άδειας πνευματικών δικαιωμάτων που ενθαρρύνει την ανταλλαγή και την αναπαραγωγή ενός πόρου. Παρέχει έναν απλό, τυποποιημένο τρόπο παραχώρησης άδειας στο κοινό για την ανταλλαγή και χρήση των έργων σας.³⁰

(Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις άδειες Creative Commons επισκέψου την ιστοσελίδα: <http://creativecommons.org/licenses/>)

➔ Ποιο από τα ακόλουθα παραδείγματα νομίζεις ότι παραβιάζουν το νόμο περί πνευματικών δικαιωμάτων;

1) Έχεις βρει μια φωτογραφία από το Flickr, όπου ο χρήστης έχει δημοσιεύσει μια άδεια χρήσης Creative Commons με την ακόλουθη μορφή:

Θέλεις να χρησιμοποιήσεις τη φωτογραφία για να προωθήσεις εισιτήρια για μια μουσική παράσταση. Είσαι σε θέση να χρησιμοποιήσεις αυτήν την εικόνα νόμιμα;

2) Διαθέτεις μια μουσική βιβλιοθήκη με χιλιάδες τραγούδια. Έχεις κατεβάσει λογισμικό peer-to-peer και λαμβάνεις μόνο περιεχόμενο που δεν προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα. Είναι πιθανό να παραβιάζεις το νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας;

3) Δημιουργείς ένα οπτικοακουστικό έργο για να συνοδεύσει μία παράσταση. Προσπαθείς να βρεις κάποιες χρήσιμες εικόνες. Η εικόνα που θέλεις να χρησιμοποιήσεις τελεί υπό την άδεια Creative Commons:

Μπορείς να χρησιμοποιήσεις αυτήν την εικόνα χωρίς να παραβιάζεις τη νομοθεσία για τα πνευματικά δικαιώματα;

Πήγαινε στο www.webwewant.eu για να μάθεις τις απαντήσεις.

Αυτό το γνώριζες:

Το 47% των χρηστών δεν μπορεί με βεβαιότητα να προσδιορίσει αν το διαδικτυακό περιεχόμενο που έχει κατεβάσει, αναπαράγει ή μοιράζεται είναι νόμιμο ή όχι - γεγονός που υπογραμμίζει τη σημασία των εντατικών προσπαθειών για την εκπαίδευση και ενημέρωση των καταναλωτών.³¹

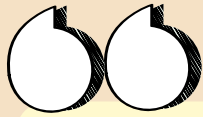
³⁰ Μάθε περισσότερα στο <http://creativecommons.org/>.

³¹ Ofcom (2012), Half of internet users unsure if content is legal (online), <http://media.ofcom.org.uk/2012/11/20/half-of-internet-users-unsure-if-content-is-legal/>.

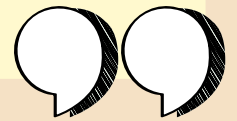
Floran

Το Διαδίκτυο προορίζεται για ελεύθερη έκφραση, οπότε αν κάποιο περιεχόμενο είναι ήδη online θα πρέπει να μπορείς να το κατεβάσεις.

Η απόλυτη μεταμόρφωση όλων όσων έχουμε σκεφτεί ποτέ για τη μουσική θα λάβει χώρα μέσα σε 10 χρόνια και τίποτα δεν πρόκειται να καταφέρει να τη σταματήσει ... Δεν βλέπω απολύτως κανένα νόημα στο να προσποιούμαστε ότι δεν πρόκειται να συμβεί. Είμαι πλήρως πεπεισμένος ότι τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, για παράδειγμα, δεν θα υπάρχουν σε 10 χρόνια, ενώ τα συγγραφικά δικαιώματα και η πνευματική ιδιοκτησία πρόκειται να πληγούν.

David Bowie 2002³²

Μήπως είσαι πειρατής;

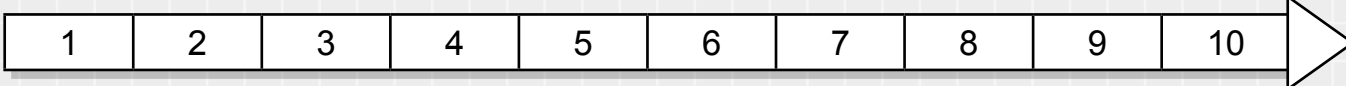
➔ Δίνεις προσοχή στη νομοθεσία περί πνευματικών δικαιωμάτων; Απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις..

- Έχω κατεβάσει μουσική που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα χωρίς να πληρώσω για αυτό.
 Συμφωνώ/ΝΑΙ Δεν συμφωνώ/ΟΧΙ
- Έχω καταγράψει συναυλίες του αγαπημένου μου συγκροτήματος και έχω αναρτήσει τις φωτογραφίες στη σελίδα κοινωνικής δικτύωσης μου.
 Συμφωνώ/ΝΑΙ Δεν συμφωνώ/ΟΧΙ
- Δεν ζητώ πάντα την άδεια των φίλων/της οικογένειάς μου όταν αναρτώ τις φωτογραφίες τους στο Διαδίκτυο.
 Συμφωνώ/ΝΑΙ Δεν συμφωνώ/ΟΧΙ
- Έχω κάνει αντίγραφα από DVD που αγόρασα σε κατάστημα για τους φίλους μου.
 Συμφωνώ/ΝΑΙ Δεν συμφωνώ/ΟΧΙ
- Έχω αντιγράψει κείμενο από μια ιστοσελίδα για μία σχολική εργασία, χωρίς να παραπέμπω στον αρχικό συγγραφέα.
 Συμφωνώ/ΝΑΙ Δεν συμφωνώ/ΟΧΙ
- Όταν χρησιμοποιώ τις εικόνες που βρίσκω στο Διαδίκτυο, δεν ελέγχω αν προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα.
 Συμφωνώ/ΝΑΙ Δεν συμφωνώ/ΟΧΙ
- Δεν με ενοχλεί πραγματικά όταν άλλοι αναδημοσιεύουν κείμενα από το ιστολόγιο / ιστοσελίδα μου, χωρίς να αναφέρουν ότι είμαι ο δημιουργός.
 Συμφωνώ/ΝΑΙ Δεν συμφωνώ/ΟΧΙ
- Έχω δημοσιεύσει τμήματα της ιστοσελίδας κάποιου άλλου στη δική μου σελίδα, χωρίς την κατάλληλη παραπομπή.
 Συμφωνώ/ΝΑΙ Δεν συμφωνώ/ΟΧΙ
- Το παράνομο κατέβασμα δεν αποτελεί πραγματική παράβαση του νόμου, καθώς οι άνθρωποι σχεδόν ποτέ δεν τιμωρούνται γι' αυτό.
 Συμφωνώ/ΝΑΙ Δεν συμφωνώ/ΟΧΙ
- Το περιεχόμενο που δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο θα πρέπει πάντα να χρησιμοποιείται ελεύθερα από όλους.
 Συμφωνώ/ΝΑΙ Δεν συμφωνώ/ΟΧΙ

³² Pareles, J. (2002), David Bowie, 21st-Century Entrepreneur (online), The New York Times, <http://www.nytimes.com/2002/06/09/arts/david-bowie-21st-century-entrepreneur.html?src=pm>.

Ξεκίνησε από την αριστερή πλευρά του βέλους. Κάθε φορά που απαντάς «συμφωνώ / ναι», μετατοπίσου μία θέση προς τα δεξιά στην κλίμακα. Πού θα καταλήξεις; Συζήτησε την άποψή σου με άλλα άτομα στην ομάδα.

Ξεκίνα εδώ!

Δίνεις μεγάλη βάση στην πνευματική ιδιοκτησία. Δεν σε πειράζει να πληρώνεις λίγα χρήματα για τις δημιουργίες κάποιου άλλου και αναγνωρίζεις πάντα τον δημιουργό ενός πρωτότυπου έργου.

Ξέρεις για τα πνευματικά δικαιώματα, αλλά δεν δίνεις πάντα μεγάλη προσοχή σε αυτά. Γιατί να πληρώσεις αν μπορείς να κατεβάσεις δωρεάν;

Μπορεί να ξέρεις για τα πνευματικά δικαιώματα, αλλά δεν έχουν και πολύ νόημα για εσένα. Αν οι άλλοι δεν θέλουν να χρησιμοποιείς τις δημιουργίες τους, δεν θα πρέπει να τις δημοσιεύουν στο Διαδίκτυο!

➔ Είναι εύκολο να ξεχνάμε ότι **πίσω από** κάθε τραγούδι υπάρχει μια ομάδα αφοσιωμένων επαγγελματιών που εργάζονται σκληρά για να δημιουργήσουν καλή μουσική. Η εκστρατεία της Music Matters στρέφει τα φώτα σε **όλους** αυτούς τους ανθρώπους ελπίζοντας να υπενθυμίσει σε όσους αγαπούν τη μουσική να εκφράσουν την υποστήριξή τους **με την πρόσβαση στη μουσική μέσω εγκεκριμένων ιστότοπων**.

Επισκέψου τη σελίδα <http://www.whymusicmatters.org/> και μάθε περισσότερα για αυτή την καμπάνια.³³

Τι πιστεύεις για την εκστρατεία Music Matters; Θα την υποστηρίξεις;

➔ **Πνευματικά δικαιώματα για την εργασία σου.** Έχεις ποτέ εξασφαλίσει προστασία για τα πνευματικά δικαιώματα της δικής σου εργασίας; Με ποια διαδικασία; Πού μπορείς να βρεις περισσότερες πληροφορίες;

➔ **Οι δύο όψεις του νομίσματος.** Ναι, η πρόσβαση στο Διαδίκτυο είναι ελεύθερη, αλλά οι πάροχοι ιστοσελίδων έχουν κι αυτοί τα δικαιώματά τους και μπορεί να επέμβουν όταν παραβιάζεται ο νόμος. Μπορείς να δώσεις μερικά παραδείγματα τόσο για τα δικαιώματά σου όσο και για τα δικαιώματα των δημιουργών ιστοσελίδων;

Τα δικαιώματά σου	Τα δικαιώματα των δημιουργών ιστοσελίδων
Έχω το δικαίωμα να μοιράζομαι περιεχόμενο στο Διαδίκτυο	Διατηρούν το δικαίωμα να διαγράψουν οποιοδήποτε υλικό χρησιμοποιήσω και το οποίο προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα όταν δεν έχω συμπεριλάβει τις κατάλληλες παραπομπές.

Αυτό το γνώριζες:

Οι παραβάτες (για δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας) δήλωσαν πως θα ενθαρρύνονταν να σταματήσουν, αν υπήρχαν φθηνότερες νόμιμες υπηρεσίες διαθέσιμες (39%), αν οτιδήποτε ήθελαν ήταν διαθέσιμο από νόμιμη πηγή (32%) ή αν ήταν πιο σαφές το είδος του περιεχομένου που θεωρείται νόμιμο (26%)³⁴

³³ <http://www.whymusicmatters.org/pages/our-campaign>, προσπελάστηκε στις 4/01/2013

³⁴ Ofcom (2012), Half of internet users unsure if content is legal (online), <http://media.ofcom.gov.uk/2012/11/20/half-of-internet-users-unsure-ifcontent-is-legal/>.